

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	IX
สารบัญรูปภาพ	XII

บทที่

1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	4
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
3 ขอบเขตของการวิจัย	13
3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา	13
3.2 ขอบเขตด้านประชากร	16
3.3 ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา.....	16
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	16
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	16
4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	18
5 คำถามการวิจัย.....	18
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	19
2 การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
1 ปรัชญาทฤษฎี แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้อง.....	21
1.1 ปรัชญาทฤษฎีธรรมชาติ.....	21

บทที่

หน้า

1.2	ปรัชญากฎหมายบ้านเมือง.....	25
1.3	แนวคิดการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	25
1.4	แนวคิดการอนุรักษ์สัตว์พันธุ์พื้นเมือง.....	26
1.5	แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิภาพสัตว์ (Animals Welfare).....	33
1.6	แนวคิดสิทธิในสิ่งแวดล้อม.....	34
1.7	ทฤษฎีรัฐและอำนาจรัฐ.....	36
1.8	ทฤษฎีองค์กร	38
1.9	หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน	39
1.10	หลักการกระจายอำนาจ.....	40
1.11	หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน.....	43
1.12	หลักการจัดการเชิงอนุรักษ์.....	45
2	กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์.....	45
2.1	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	45
2.2	พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509	47
2.3	พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533.....	49
2.4	พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535.....	57
2.5	พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545	59
2.6	พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557.....	61
2.7	พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558.....	67
2.8	พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558.....	74
2.9	พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559	76
2.10	พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565	88
2.11	พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565	91
2.12	พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558.....	94
3	กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	97
3.1	ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (Universal Declaration of Animal Rights, 1978)	97

บทที่

หน้า

3.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) (Universal Declaration on Animal Welfare (UDAW), 2000)	99
3.3 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ ค.ศ. 1968 (พ.ศ.2511) (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 1968)	100
3.4 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปศุสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978)	100
3.5 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982)	100
3.6 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลองและที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986)	101
3.7 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992)	101
3.8 อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973)	102
4 กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	102
4.1 เครือรัฐออสเตรเลีย	102
4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	104
4.3 ประเทศญี่ปุ่น	105
4.4 สหรัฐอเมริกา	107

บทที่	หน้า
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	110
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research)	110
1.1 ปรัชญากฎหมาย แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ.....	111
1.2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง.....	112
1.3 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ	112
1.4 กฎหมายต่างประเทศ.....	113
1.5 เอกสารอื่น ๆ.....	113
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	114
2.1 วิธีการสัมภาษณ์.....	114
2.2 ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก.....	114
2.3 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก	115
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) .	115
3.1 การกำหนดกลุ่มประชากรผู้มีส่วนได้เสีย.....	116
3.2 ขั้นตอนในการดำเนินการ	117
3.3 การวิเคราะห์ผลการทำ Co- Design	118
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
5 วิธีการจัดทำร่างกฎหมาย	119
6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	120
7 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง.....	121
4 การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	123
1 สภาวะการณ์ปัญหาและผลกระทบจากสัตว์พันธุ์พื้นเมืองไทย.....	124
2 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	132
2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.....	132
2.2 พระราชบัญญัติบำรุงพันธุ์สัตว์ พ.ศ. 2509	133
2.3 พระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ พ.ศ. 2533.....	134
2.4 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535.....	142
2.5 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. 2545	143

2.6 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557	145
2.7 พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558	151
2.8 พระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558	157
2.9 พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. 2559	159
2.10 พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. 2565	171
2.11 พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565	174
2.12 พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. 2558.....	176
3 กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง	179
3.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (Universal Declaration of Animal Rights, 1978)	179
3.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสวัสดิภาพสัตว์ ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) (Universal Declaration on Animal Welfare (UDAW), 2000)	181
3.3 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปเพื่อคุ้มครองสัตว์ระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ ค.ศ. 1968 (พ.ศ. 2511) (European Convention for the Protection of Animals during International Transport, 1968)	182
3.4 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองปลุสัตว์ ค.ศ. 1978 (พ.ศ. 2521) (European Convention for the Protection of Animals kept for Farming Purposes, 1978)	182
3.5 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ที่จะถูกฆ่าเพื่อการบริโภค ค.ศ. 1982 (พ.ศ. 2525) (European Convention for the Protection of Animals for Slaughter, 1982)	182
3.6 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์ทดลองและที่ใช้ในทางวิทยาศาสตร์ ค.ศ. 1986 (พ.ศ. 2529) (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and other Scientific Purposes, 1986)	183
3.7 อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เลี้ยง ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) (European Convention for the Protection of Pet Animals, 1992).....	183

3.8 อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ ใกล้สูญพันธุ์ ค.ศ. 1973 (พ.ศ. 2516) (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, 1973: CITES)	184
4 กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง	184
4.1 เครือรัฐออสเตรเลีย	184
4.2 สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	186
4.3 ประเทศญี่ปุ่น	187
4.4 สหรัฐอเมริกา.....	189
5 การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง.....	191
5 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง.....	200
1 การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).....	201
1.1 ขั้นตอนการเตรียมการ	202
1.2 ขั้นตอนการดำเนินการ.....	206
1.3 ประเด็นการทำ Co-Design โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการ คุ้มครองสัตว์พื้นเมือง.....	208
1.4 ผลการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ	214
1.5 ผลการทำ Co-Design ประชากรกลุ่มผสม.....	238
1.6 การเปรียบเทียบผลการทำ Co-Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม	260
2 การเปรียบเทียบประเด็น โครงสร้างรูปแบบกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการ คุ้มครองสัตว์พื้นเมืองจากผลการวิจัยกับผลจากการทำ Co-Design	271
3 การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง.....	273
3.1 ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ	274
3.2 ความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	275
3.3 การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติ หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562.....	275
4 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พื้นเมือง.....	278

บทที่	หน้า
4.1 โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง.....	279
4.2 หลักการและเหตุผล	279
4.3 ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง พ.ศ.	280
5 การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	294
6 ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง.....	300
6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	311
1 สรุป.....	313
2 อภิปรายผล	316
3 ข้อเสนอแนะ	318
3.1 การวิจัยมีข้อเสนอแนะ	318
3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	318
4 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน	318
4.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์.....	318
4.2 ผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย.....	319
บรรณานุกรม	320
ภาคผนวก	226
ภาคผนวก ก. รายชื่อและภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกในกระบวนการวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	327
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้เข้าร่วมกระบวนการวิจัย การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	339
ภาคผนวก ค. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัยการรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	362
ภาคผนวก ง. อัตราค่าธรรมเนียมการใช้ประโยชน์จากสัตว์พันธุ์พื้นเมือง.....	386
ประวัติผู้เขียน	388

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ตารางเกณฑ์เทียบชั้นผู้ลงทุนและผู้รับทุน 67	67
4.1	การเปรียบเทียบการคุ้มครองสัตว์ของต่างประเทศ 191	191
5.1	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะ 231	231
5.2	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มผสม 252	252
5.3	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม 265	265
5.4	ร่างพระราชบัญญัติการคุ้มครองสัตว์พันธุ์พื้นเมือง พ.ศ. 280	280

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	17
3.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	116
3.2 ประชากรกลุ่มผสม.....	117
3.3 กระบวนการวิจัย.....	122
5.1 ประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	203
5.2 ประชากรกลุ่มผสม.....	204
5.3 ประชากรผู้มีส่วนได้เสียเข้าร่วม Co – Design	205
5.4 การจัดเตรียมสถานที่จัดทำ Co-Design	205
5.5 การนำเสนอผลการสัมมนาของประชากรกลุ่มเฉพาะ	206
5.6 การนำเสนอประเด็น Co-Design.....	207
5.7 การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ	207
5.8 การนำเสนอผลของกลุ่มผสม	208
5.9 ประชากรกลุ่มผสมร่วมปรึกษาหารือและ อภิปราย.....	239
5.10 ผู้เข้าร่วมการสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)	295
5.11 การจัดสัมมนารับฟังความคิดเห็น Hearing.....	295
5.12 การวิพากษ์และให้คำแนะนำจากการรับฟังความคิดเห็น Hearing.....	296
5.13 ผู้ร่วมสัมมนาแสดงความคิดเห็น.....	296